

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1567

Vragen van het lid **Hijink** (SP) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de hogere instroom van cliënten in de Wmo als gevolg van de invoering van het abonnementstarief* (ingezonden 13 januari 2020).

Antwoord van Minister **De Jonge** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 3 februari 2020).

Vraag 1

Wat vindt u ervan dat 96% van de gemeenten aangeeft een stijging te zien in de aanvragen voor huishoudelijke verzorging sinds de invoering van het abonnementstarief?¹

Antwoord 1

De stijging van het aantal Wmo-voorzieningen, waaronder ook huishoudelijke verzorging, is een verwachte ontwikkeling. De invoering van het abonnementstarief is één van de gerichte maatregelen om de stapeling van zorgkosten voor mensen met een chronische ziekte of beperking tegen te gaan. Dit effect is ook geraamd door het CPB. Hier is dan ook rekening mee gehouden in zowel de ramingen die voorafgaand aan de invoering zijn gemaakt als de compensatie aan gemeenten.

Vraag 2

Wat vindt u ervan dat gemeenten aangeven dat de tekorten voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) opgelost worden door budget weg te halen bij andere voorzieningen? Vindt u dit een acceptabel gevolg van de invoering van het abonnementstarief? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 2

De invoering van het abonnementstarief kan en mag er niet toe leiden dat mensen die daarop zijn aangewezen niet of onvoldoende de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. De uitgangspunten van de Wmo 2015 blijven ongewijzigd en bieden ingezetenen de nodige waarborgen en gemeenten de opdracht om beleid en uitvoering hierop in te richten.

¹ EenVandaag, 8 januari 2020 (<https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/ook-hogere-inkomens-vragen-nu-goedkope-huishoudelijke-hulp-aan-en-daardoor-staan-andere-gemeentelij/>)

Ik vind het belangrijk dat de effecten van het abonnementstarief goed worden gevolgd. Samen met de VNG en cliëntenorganisaties is daarom een monitor ontworpen die de komende jaren de (brede) effecten van de maatregel in beeld brengt. Zo ook de eventuele verschraving van het ondersteuningsaanbod. Op basis van de uitkomsten uit het monitoronderzoek voer ik jaarlijks met de VNG het gesprek hierover. In dit gesprek wordt – mede in het licht van de motie Hijink c.s.² – besproken of het wenselijk is maatregelen te treffen als blijkt dat er sprake is van ongewenste effecten die niet of onvoldoende door gemeenten kunnen worden beïnvloed binnen de hen toekomende beleidsruimte. Zoals ook gemeld in mijn brief van 4 december jl. kunnen op basis van de eerste resultaten van de monitor – vanwege het nog niet beschikbaar zijn van landelijke kwantitatieve data – echter nog geen conclusies worden getrokken en zijn eventuele maatregelen op dit moment dan ook niet aan de orde.³ Ik heb op dit moment geen aanleiding om te veronderstellen dat de afgesproken compensatie aan gemeenten ontoereikend is. In de volgende editie van de monitor (najaar 2020) kunnen conclusies worden getrokken over 2019 en kunnen verbanden worden gelegd tussen het kwantitatieve en kwalitatieve deel van de monitor. Tot die tijd vind ik het van belang om met de VNG en gemeenten signalen te blijven uitwisselen en gezamenlijk te duiden.

Vraag 3

82% van de gemeenten geeft aan dat mensen met hogere inkomens een beroep doen op de huishoudelijke verzorging; neemt u in de monitor mee of gemeenten een indicatiestelling doen voor deze zorg of dat mensen met een hoger inkomen via een algemene voorziening deze zorg automatisch krijgen zonder indicatiestelling?

Antwoord 3

De Wmo 2015 schrijft voor dat gemeenten na een melding van een ondersteuningsvraag zorgvuldig onderzoek moeten doen naar de beperkingen van betrokkene en overige kenmerken van de persoon en diens situatie, waaronder de mogelijkheden van eigen kracht en het sociaal netwerk. De gemeente baseert zich bij haar besluitvorming op de aanvraag om ondersteuning op de resultaten van dit onderzoek. Daar waar blijkt dat betrokkene zelf of met behulp van anderen of via een algemene voorziening niet kan voorzien in de noodzakelijke ondersteuning, is het aan de gemeente om een passende bijdrage (maatwerkvoorziening) aan die ondersteuning te leveren. Dit uitgangspunt geldt voor alle mensen die zich om ondersteuning melden, ongeacht hun inkomen of vermogen.

In de monitor Abonnementstarief wordt overigens de vraag betrokken of gemeenten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief hun beleid wijzigen (bijvoorbeeld door algemene voorzieningen om te vormen tot maatwerkvoorzieningen). Daarnaast wordt in de monitor de volumeontwikkeling per inkomensgroep in beeld gebracht.

Vraag 4

Kunt u aangeven hoe u de aangenomen motie Hijink c.s. over knelpunten bij een deugdelijke uitvoering van het abonnementstarief gaat uitvoeren, nu gemeenten aangeven dat zij in financiële problemen komen als gevolg de invoering van het abonnementstarief?⁴

Antwoord 4

Zie mijn antwoord op vraag 2.

² Kamerstuk 35 093, nr.17.

³ Kamerstuk 29 538, nr. 309.

⁴ Kamerstuk 25 093, nr.17 (<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2019Z06797&did=2019D14009>)